

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Πανελλήνιες 2014

ΘΕΜΑ Α1

Δεκεμβριστές: σχολικό βιβλίο σ. 15 «Στις βορειοανατολικές παρυφές ... κατέστειλε» και σχολικό βιβλίο σ. 242 «Ομάδα συνωμοτών ... κατά της μοναρχίας».

Σχέδιο Σουμάν: σχολικό βιβλίο σ. 154-155 «Η έναρξη της διαδικασίας ... υπερεθνικής αρχής»

Συμφωνία της Ζυρίχης – Λονδίνου: σχολικό βιβλίο σ. 163-164 «Τον Φεβρουάριο του 1959 ... τον Αύγουστο του 1960»

ΘΕΜΑ Α2

α. Λάθος

β. Σωστό

γ. Λάθος

δ. Σωστό

ε. Σωστό

ΘΕΜΑ Β1

Σχολικό βιβλίο σ. 26 «Πελοπόννησος ... Κολοκοτρώνη»

ΘΕΜΑ Β2

Σχολικό βιβλίο, σ. 41 «Τρία ήταν τα βασικά γνωρίσματα ... στην Αγγλία»

ΘΕΜΑ Γ1

α) Από το σχολικό βιβλίο οι μαθητές καλούνται αρχικά να αναφερθούν στα στοιχεία της σ. 65 «Το όραμα της Μεγάλης Βουλγαρίας ...» μέχρι σ. 66 «θύματα των Ελλήνων».

Στη συνέχεια από το Κείμενο Α να συμπληρώσουν ότι οι διπλωματικές εξελίξεις, η αποδοχή της φιλοβουλγαρικής προπαγάνδας στο εξωτερικό και η τρομοκρατική δράση των ανταρτών στις επαρχίες της Μακεδονίας είχαν ως αποτέλεσμα να ενεργοποιηθεί η ελληνική κοινωνία και η ελληνική κυβέρνηση να αναλάβει πρωτοβουλίες («Η πορεία ... πρωτοβουλιών»).

β) Από το σχολικό βιβλίο οι μαθητές καλούνται αρχικά να αναφερθούν στα στοιχεία της σ. 66 «Νέοι από όλη την Ελλάδα ... Αθήνα, έδωσε τη ζωή του στη Μακεδονία και υπήρξε ένας από τους πιο αντιπροσωπευτικούς ήρωες του ελληνικού αγώνα στη μαρτυρική χώρα.». Στη συνέχεια να προσθέσουν από το Κείμενο Β ότι γράφει ο Παύλος Μελάς στη γυναίκα του. Ο Παύλος Μελάς αναφέρει ότι αναλαμβάνει να πολεμήσει με όλη του την

ψυχή θεωρώντας ότι αυτό είναι και το καθήκον του. Πίστευε ότι μπορούσαν να αγωνισθούν και να σώσουν πολλά στη Μακεδονία. Ήταν έτοιμος να θυσιάσει τα πάντα για να πεισθεί η Κυβέρνηση και η κοινή γνώμη να συμμετέχουν στον αγώνα αυτό («Ο Παύλος Μελάς έγραφε ... περί τούτου»).

Έπειτα, να γραφεί το χωρίο του σχολικού βιβλίου «Ο καπετάν Κώτας ...στη μαρτυρική χώρα» και να προστεθούν τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο Κείμενο Α: «Από το 1903 ... Καραβαγγέλη».

Τέλος να γραφεί από το σχολικό βιβλίο σ. 66 «Οι Βούλγαροι είχαν ανάλογους ήρωες ... εναντίον των Τούρκων».

ΘΕΜΑ Δ1

α) Από το σχολικό βιβλίο οι μαθητές καλούνται να αναφερθούν στα στοιχεία της σ. 78 («Το δυτικό μέτωπο») και σ. 80 («Στο δυτικό μέτωπο ... είχε κριθεί»).

Πιο συγκεκριμένα:

Η πολεμική προσπάθεια ... δε θα τελείωνε ποτέ. Το 1^ο παράθεμα επιβεβαιώνει και συμπληρώνει τις ιστορικές πληροφορίες. Συγκεκριμένα, αναφέρει ότι σε αντίθεση με την εκτίμηση πολλών στρατιωτικών ο Α΄ Παγκόσμιος πόλεμος κράτησε μεγάλο χρονικό διάστημα. Μετά τις πρώτες πολεμικές επιχειρήσεις ελιγμών και μετακινήσεων στρατευμάτων, κυρίως την προώθηση των Γερμανών στη Γαλλία, το Δυτικό Μέτωπο σταθεροποιήθηκε για 4 χρόνια στη γραμμή μάχης που απλωνόταν διαμέσου της Γαλλίας, από την Ελβετία μέχρι τη Βόρεια Θάλασσα. Εκεί κατασκευάστηκε ένα απέραντο δίκτυο χαρακωμάτων, από το οποίο γίνονταν επιθέσεις εναντίον του εχθρού, συνήθως τις σκοτεινές ώρες πριν από τα χαράματα («Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος ... πριν από τα χαράματα»). Οι άσκοπες μάχες στα χαρακώματα κόστισαν τη ζωή πολλών στρατιωτών. Μάλιστα, πάνω από 600.000 στρατιώτες σκοτώθηκαν ή τραυματίστηκαν όταν οι Γερμανοί πολιορκήσαν, χωρίς να καταφέρουν να εκπορθήσουν, το γαλλικό οχυρό του Βερντέν, κοντά στα ανατολικά σύνορα της Γαλλίας, για διάστημα έξι μηνών, την άνοιξη του 1916. Επίσης, στη μάχη κατά μήκος του ποταμού Σομ, που κράτησε από τον Ιούλιο μέχρι τον Οκτώβριο του 1916 και με την οποία οι Αγγλογάλλοι κατέκτησαν μόλις λίγα χιλιόμετρα, οι Γερμανοί έχασαν 500.000 στρατιώτες, οι Βρετανοί 400.000 και οι Γάλλοι 200.000 («Μάχες που δεν κατέληγαν ... 200.000»).

Όπως γνωρίζουμε, στο δυτικό μέτωπο ... είχε κριθεί.

β) Για την απάντηση σε αυτό το ερώτημα οι μαθητές θα αξιοποιήσουν τα στοιχεία της 2^{ης} πηγής που αποτελεί απόσπασμα από το μυθιστόρημα του Έριχ Μαρία Ρεμάρκ «Ουδέν Νεώτερον από το Δυτικόν Μέτωπον», στο οποίο περιγράφει την εμπειρία του από τον πόλεμο των χαρακωμάτων.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το απόσπασμα αυτό, οι στρατιώτες που πολεμούσαν στα χαρακώματα έχαναν την αίσθηση του χρόνου, καθώς ζούσαν μηχανικά. Κάθε μέρα πολεμούσαν και εξαντλημένοι προσπαθούσαν, όπως μπορούσαν, να ξεκουραστούν. Δίπλα τους κείτονταν νεκροί οι συμπολεμιστές τους, που θερίζονταν από τα πολυβόλα και τα τουφέκια των αντιπάλων και γίνονταν βορά των ποντικών που γέμισαν τα χαρακώματα. Τα συρματοπλέγματα των χαρακωμάτων ήταν πολύ δυνατά, σχεδόν αδιαπέραστα, και σε μερικά σημεία ηλεκτροφόρα («Πόσον καιρό ... για ποιο λόγο»). Οι επιθέσεις γίνονταν τη νύχτα, ενώ την ημέρα οι στρατιώτες επιδιόρθωναν τα χαρακώματα αντιμετωπίζοντας, βέβαια, και τον βομβαρδισμό από τα αεροπλάνα («Τη νύχτα ... τα χαρακώματα»). Οι

συνθήκες στα χαρακώματα ήταν άθλιες. Έβρεχε συχνά και υπήρχε κίνδυνος να πλημμυρίσουν τα χαρακώματα. Οι στρατιώτες ήταν μονίμως βρεγμένοι και τα ρούχα τους είχαν αρχίσει να λιώνουν. Το χώμα ήταν γεμάτο λάσπη, περιττώματα και αίμα και πάνω σ' αυτό κείτονταν νεκροί, τραυματίες και επιζώντες («Πίσω μας βρίσκονται ... και σιωπηλά»).

Πρώτοι με την πρώτη!